

dossier didàctic

EL ESPANTAPÁJAROS / EL GRAN ESPECTÁCULO / EL GUARDAESPALDAS

(The Scarecrow / The Playhouse / The High Sign)

#ServeisEducatius
#FilmotecaEscoles

FilmoTeca
de Catalunya

 Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Per a tots els públics

contingut

INFORMACIÓ PRÀCTICA

| PÀGINA 2

FITXA TÈCNICA
CONCEPTES CLAU
SINOPSI
LA CRÍTICA DIU

PER A REFLEXIONAR

| PÀGINA 5

PROPOSTA D'ACTIVITATS

| PÀGINA 6

ANÀLISI

Context

Llenguatge cinematogràfic

Narrativa

ACCIÓ

REFLEXIÓ

COMPLETEU EL VISIONAT

| PÀGINA 9

Informació pràctica

EL ESPANTAPÁJAROS / EL GRAN ESPECTÁCULO / EL GUARDAESPALDAS

(The Scarecrow / The Playhouse / The High Sign)

FITXA TÈCNICA

Direcció: Buster Keaton, Edward Cline / Buster Keaton, Edward Cline / Buster Keaton

Guió: Buster Keaton, Edward F. Cline

Fotografia: Elgin Lessley

Interpretació: Buster Keaton, Sybil Seely, Joe Roberts / Buster Keaton, Virginia Fox, Joe Roberts, Edward F. Cline / Buster Keaton, Virginia Fox, Joe Roberts, Al St. John

Producció: Estats Units

Any: 1920 / 1921 / 1920

Duració: 25 min / 22 min / 24 min

V.O: Silent (mut)

Apta per a tots els públics

CONCEPTES CLAU

Cinema mut - Slapstick - gag - comèdia - Buster Keaton - curtmetratge

SINOPSI

The Scarecrow

Keaton i Roberts comparteixen una casa de camp i el fet que ambdós estan enamorats de la filla del granger. Keaton, disfressat d'espantaocells, causarà molts problemes al seu rival i al granger.

The Playhouse

El tramoista d'un teatre té un somni en el qual és director d'orquestra. Quan

coneix dues germanes bessones, s'enamora d'una d'elles, fet que provoca una gran confusió.

The High Sign

Les habilitats de Keaton com a tirador fan que un milionari el contracti com a guardaespallles. És el primer curt de Keaton com a director i productor independent.

LA CRÍTICA DIU

L'índex de la màxima vitalitat artística del cinema mut americà procedeix de la seva brillant escola còmica, que nascuda de les furioses pantomimes de **Mack Sennett** es desarticula amb l'arribada del sonor, cop mortal a la seva expressivitat mímica. Avui se'ns apareix la figura de **Buster Keaton**, anomenat Pamplinas a Espanya, com un dels gegants del cinema còmic de tots els temps. Procedent com molts altres del music-hall, Keaton va arribar al cinema el 1917 de la mà de **Fatty Arbuckle**. La seva cara impassible li va valer el sobrenom de "l'actor de la cara de pal" i "l'home que mai riu". Però si és ben cert que Keaton roman impertèrrit encara que el món s'esfondri al seu voltant, la profunditat dels seus enormes ulls desborda en expressivitat i en capacitat de comunicació poètica. Una clàusula del seu contracte li prohibia riure en públic i a aquesta constant

Informació pràctica

EL ESPANTAPÁJAROS / EL GRAN ESPECTÁCULO / EL GUARDAESPALDAS

(The Scarecrow / The Playhouse / The High Sign)

violència psíquica se li atribueix l'atac de bogeria que l'any 1937 el va portar a ser internat a una clínica. És difícil saber que hi ha de cert en tot això, però la veritat és que en Keaton actor i mite apareixen fosos en un personatge insòlit, que a vegades adquireix una dimensió extraterrestre, meticulós en la preparació dels cuidats gags que esquitxen les seves obres mestres.

Amb la gravetat del marbre, Keaton passeja impertèrrit per les seves pel·lícules, creant uns gags extraordinàriament elaborats i calculats. Es diu que Keaton és un cerebral i **Chaplin** un sentimental, opinió no del tot exacta per Keaton, perquè a banda d'un excel·lent creador de gags, és un extraordinari i sensible poeta de la imatge. Molt diferent és el cas del supertímid **Harry Langdon**, que va donar les seves primeres passes a la pantalla en 1926 a les ordres del també debutant Frank Capra, *The Strong man* (1926) i *Longpants* (1927). Amb aire de nen petit endormiscat, que recorda el rostre lunar de Pierrot, Langdon va jugar a l'equívoc de la innocència fins als seus límits patològics, ten poruc i fugisser davant de les dones que a una de les pel·lícules assassinava la seva esposa durant la nit de noces per no haver d'enfrontar-se a les seves obligacions conjugals. La seva comicitat masoquista

obre les vàlvules psicològiques del públic, que gaudeix cruelment amb les seves desventures de morbosa hipertimidesa, tot i que el mecanisme còmic, que va des de la ingenuïtat al sadisme, va fer d'ell un personatge injustament poc apreciat pel gran públic, però millor comprès per les minories intel·lectuals.

A diferència de Langdon, **Harold Lloyd** va sobreviure a la implantació del cinema sonor. Va començar la seva carrera amb Hal Roach sota el pseudònim de Lonesome Luke, formant parella amb l'atractiva Bebe Daniels. Tot i que al principi calcava Charlot, amb bigotet inclòs, després va adoptar el barret de palla i les ulleres rodones, creant un personatge obstinat i tenaç, caricatura de l'americà tot i que amb escassa ressonància humana i poètica. Principalment basà la seva comicitat en recursos mecanicistes, llurs límits els aconseguí en l'íestable equilibri del seu cos suspès en el buit, a la famosa escena de la façana dels gratacels de *Safety Last* (Fred C. Newmeyer, Sam Taylor, 1923). Potser per oferir una imatge caricaturesca de la vitalitat i de l'optimisme americà, Harold Lloyd va arribar a ser el més popular dels còmics del seu país. Filmant més pel·lícules que Chaplin, Keaton, Laurel i Langdon junts. Tot un catàleg dels mals i les misèries

Informació pràctica

EL ESPANTAPÁJAROS / EL GRAN ESPECTÁCULO / EL GUARDAESPALDAS

(The Scarecrow / The Playhouse / The High Sign)

del món aflora per tota la filmografia de Chaplin, que utilitza l'humor com arma corrosiva, alhora que en la seva natural complexitat psicològica -no oblidem que és l'autèntic primer home creat pel cine- exposa la insaciable ànsia d'amor, justícia i pau que, barrejada amb la contradictòria selva d'instints i ideals que nidifica tot ésser humà, brolla contínuament a través dels seus actes. El sentit crític de l'humor de Chaplin, nascut de la reflexió i del curós estudi de la realitat revela un profund coneixement de l'estructura psicològica de l'home.

Gubern, Román. *Historia del cine*. Vol. 1. Barcelona: Lumen, 1971.

BUSTER KEATON in "THE PLAYHO

“

Diuen que la pantomima és un art perdut. Mai ha estat un art perdut i mai ho serà, perquè és molt natural.

”

BUSTER KEATON

A First National

Attraction

Proposta d'activitats

ANÀLISI

CONTEXT

El cinema silent acull diferents gèneres cinematogràfics, però n'hi ha un molt destacat: la comèdia. És un gènere caracteritzat per voler provocar el riure al públic a través de gags, acudits i bromes tant visuals com verbals. El director i protagonista d'aquests tres films és Buster Keaton. Conegut a Espanya com el "Pamplinas" o "Cara de palo", Buster Keaton és un dels gegants del cinema còmic de tots els temps. El 1917, Keaton arriba al cinema de la mà del mestre de l'slapstick Fatty Arbuckle. Què és el gènere "slapstick"? Quines eren les seves principals característiques i quins actors i títols van ser els més representatius?

LLENGUATGE CINEMATogràFIC

Quan pensem en "cinema", ens venen a la ment grans sales, projectors d'última generació, localitzacions espectaculars, efectes especials i bandes sonores èpiques. Als inicis del cinema tot això era diferent: els projectors no estaven preparats per reproduir les pel·lícules en format digital, sinó que eren plens d'engranatges per ser capaços de projectar les bobines amb metres i metres de cinta de cel·luloide amb què es feien les pel·lícules del moment. Busca les característiques de cadascun dels següents materials i en quina època de la història del cinema s'han fet servir:

Nitrat de cel·lulosa - Acetat de cel·lulosa - Polièster - Digital

Veure una pel·lícula sense sentir la veu dels personatges ni la música no sembla gaire divertit; però durant els primers 30 anys d'història del cinema, les imatges s'acompanyaven -en directe- de narradors, músics o intertítols. Busca què són els intertítols o "cartons", on i quan apareixen en pantalla i quina era la seva funció. Quina diferència hi ha entre intertítols i subtítols?

NARRATIVA

Recordeu els tres fragments de Buster Keaton i intenteu respondre tan bé com sapigueu les següents preguntes:

Proposta d'activitats

ANÀLISI

Quin és l'element comú en tots tres films que causa tots els problemes i situacions còmiques? Pots descriure entre quins personatges/objectes es produeix?

Digues quin és el recurs còmic més utilitzat per Buster Keaton en tots tres films. Posa'n un exemple.

Fixa't en la música. Quin tipus de música o efecte sonor predomina?

ACCIÓ

Ha arribat el moment d'aixecar-nos de la cadira i de submergir-nos una mica més en el món del cinema silent. Per a aquesta activitat haureu de buscar un company o companya de joc! A continuació trobareu algunes paraules, accions, elements, etc., que haureu de representar fent mímica, és a dir, sense parlar: només amb llenguatge corporal, com si fóssiu dins la pantalla de cinema dels inicis del S.XX:

- Una acció d'slapstick
- L'ofici de projeccionista
- Una acció d'equívoc (semblant a les que hem vist en els 3 films de Buster Keaton)
- Cinta de pel·lícula de cel·luloide
- Narrador
- Intertítols o "cartons"

Us animem perquè creeu una petita història utilitzant algunes de les tèquines d'slapstick que heu vist i la representeu davant els companys, pares, familiars... Us hi atreviu? Endavant i molta sort!

Proposta d'activitats

REFLEXIÓ

La música és un element molt important que ens dona informació addicional i ens ajuda a transmetre a l'espectador diverses emocions i estats d'ànim. Però la banda sonora d'una pel·lícula inclou més elements. Detalla quins. A quins moments de la vostra vida la música ha sigut memorable?

Completeu el visionat

BIBLIOGRAFIA I FILMOGRAFIA

Buster Keaton: todos sus cortometrajes
(1917-1929) (DVD). Valladolid: Divisa
Home Vídeo, DL 2007.

Hotakainen, Kari. *Buster Keaton: vida y obra*. Donostia-San Sebastián: Meettok, 2009.

Keaton, Buster. *Slapstick: las memorias de Buster Keaton*. Madrid: Plot, 1988.

Slapstick comedy. Tom Paulus and Rob King (ed.). London ; New York: Routledge, 2010.

Slapstick encyclopedia (DVD). Chatsworth: Image Entertainment, cop. 2002.

Tots els llibres, revistes, pel·lícules i bandes sonores citats els trobareu a la Biblioteca del Cinema.

Topogràfic del film:

V 9885

